

INGILIZ TILIDA O'QITISHDA O'QUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH

Termiz shahar 1-son texnikumi ingliz tili o'quvchisi

Xusainova Nasiba

Kirish: Globallashuv davrida xorijiy tillarni, ayniqsa, ingliz tilini puxta o'rganish o'quvchilarning kelajakdagi ta'lim yo'nalishi va kasbiy faoliyatida muvaffaqiyat qozonishi uchun alohida ahamiyat kasb etmoqda. Chunki ingliz tili bugungi kunda xalqaro muloqot, fan-texnika, biznes va zamonaviy texnologiyalar tili sifatida butun dunyoda yetakchi o'rinni egallagan. Ana'naviy o'qitish metodlari o'z samaradorligini saqlab qolgan bo'lsada, zamonaviy ta'lim tizimi talab qilayotgan yangi yondashuvlar o'quvchilarni faollashtirish, ularning qiziqishini kuchaytirish va mustaqil fikrlashini rivojlantirishni taqozo etmoqda. Shu bois, ingliz tili darslarida interfaol usullardan samarali foydalanish juda muhimdir. Jumladan, dars jarayonida turli o'yin elementlaridan foydalanish o'quvchilarning bilim olish jarayonini qiziqarli va yodda qolarli qiladi. Bu metod nafaqat til o'rganishni yengillashtiradi, balki o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini ham rivojlantiradi. Shu bilan birga, ota-onalarni ta'lim jarayoniga jalb qilish ham o'quvchilarda mas'uliyat hissini oshiradi, ularning uydagi mashg'ulotlarini samaraliroq tashkil etishga ko'maklashadi. Shuningdek, rag'batlantirish tizimini joriy etish — o'quvchilarning o'qishga bo'lgan qiziqishini kuchaytiruvchi eng samarali usullardan biri hisoblanadi.

Masalan, kichik sovg'alar, maqtov yozuvlari yoki ijobiy baho shaklidagi rag'batlar ularda motivatsiyani kuchaytiradi va doimiy ravishda bilim olishga undaydi. Xulosa qilib aytganda, an'naviy metodlarni zamonaviy interfaol usullar bilan uyg'unlashtirish orqali ingliz tili darslari yanada samarali va qiziqarli tarzda tashkil etilishi mumkin. Bu esa, o'z navbatida, yoshlarning global dunyoda munosib o'rin topishiga xizmat qiladi. Asosiy qism: O'yin texnologiyalarining ahamiyati: O'quvchilar bilan olib borilgan tajribalar shuni ko'rsatdiki, dars jarayonida o'yin asosida tashkil etilgan mashg'ulotlar ularning faolligini sezilarli darajada oshiradi.

Xususan, turli mavzularda, ayniqsa, oilaviy hayotga oid rolli o'yinlar o'tkazilganda, avval darslarda sust qatnashadigan yoki o'qitish jarayonida unchalik faol bo'lmagan o'quvchilar ham qiziqish bilan ishtirok eta boshlaydilar.

Bu holat o'yin usulining faqatgina ko'ngilochar vosita emas, balki samarali ta'limiy metod sifatida ham katta ahamiyatga ega ekanini tasdiqlaydi. O'yin jarayonida o'quvchi nafaqat til yoki bilimga oid ko'nikmalarini oshiradi, balki muloqot qilish madaniyati, hamkorlikda ishlash, erkin fikr bildirish va o'zini to'g'ri ifoda etish kabi muhim ko'nikmalarni ham shakllantiradi. Demak, o'yin asosidagi mashg'ulotlar dars jarayonini qiziqarli va jonli qilishi bilan birga, o'quvchilarda ijtimoiy faollik, ijodkorlik va mustaqil fikrlash ko'nikmalarini ham rivojlantiradi. Shu jihatdan, bu metod o'quvchilarning ta'lim jarayoniga munosabatini ijobiy tomonga o'zgartirishda, ularda bilim olishga bo'lgan ishtiyoq va motivatsiyani kuchaytirishda juda samarali hisoblanadi. Ota-onalar ishtirokining samarasi: Tajriba davomida ota-onalar dars jarayoniga jalb etildi.

Natijada barcha o'quvchilar, jumladan, ilgari faol bo'lmaganlar ham topshiriqlarni muvaffaqiyatli bajardi. Ota-onalar ishtirokida tashkil etilgan mashg'ulotlar o'quvchilarning mas'uliyatini oshirib, ta'lim jarayonini yanada mazmunli qildi. Shuning uchun ota-onalarni muntazam ravishda ta'lim jarayoniga jalb qilish maqsadga muvofiqdir. Rag'batlantirish tizimlari: O'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshirishda rag'batlantirish muhim o'rin tutadi. Chunki har bir o'quvchida o'qishga nisbatan turlicha motivatsiya mavjud bo'lib, ularni rag'batlantirish orqali ushbu ichki havasni kuchaytirish mumkin. Yuqori sinf o'quvchilari uchun kichik stipendiyalar, sovg'alar yoki turli tanlovlar asosida taqdirlash tizimini joriy etish ularning faolligini oshiradi, bilimga intilishini yanada kuchaytiradi. Bu kabi rag'batlantirish usullari o'quvchilarga o'z mehnati qadrlanishini his ettiradi va ularni kelgusida ham izlanishga undaydi. Shu bilan birga, past natija ko'rsatgan o'quvchilarni e'tibordan chetda qoldirmasdan, ular uchun qo'shimcha mashg'ulotlar tashkil etish juda muhim. Bu jarayon orqali ularning bilim olishdagi qiyinchiliklari bartaraf etiladi, individual ehtiyojlari hisobga olinadi va asta-sekin ular ham yaxshi natijalarga erishish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Natijada,

rag'batlantirish va qo'llab-quvvatlash tizimini uyg'un ravishda yo'lga qo'yish ta'lim sifatini oshirishga, o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini kuchaytirishga va ularning shaxsiy qobiliyatlarini to'liq namoyon etishga xizmat qiladi. Zamonaviy texnologiyalardan foydalanish: Hozirgi davrda raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylanib bormoqda. Jahondagi zamonaviy pedagogik yondashuvlar shuni ko'rsatadiki, raqamli vositalar ta'lim samaradorligini oshirishda va o'quvchilarning bilim olish imkoniyatlarini kengaytirishda muhim o'rin tutadi.

Ingliz tilini o'rgatish jarayonida mobil ilovalar, onlayn platformalar va sun'iy intellekt asosida ishlaydigan dasturlardan samarali foydalanish o'quvchilarning mustaqil mashg'ulotlarini qo'llab-quvvatlaydi. Masalan, zamonaviy mobil ilovalar orqali o'quvchilar lug'at zaxirasini boyitishi, grammatika mashqlarini bajarishi va muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishi mumkin. Ayniqsa, talaffuzni avtomatik ravishda tekshirib beruvchi dasturlar o'quvchilarda o'z-o'zini baholash, xatolarni mustaqil tuzatish va to'g'ri talaffuzga e'tibor qaratish ko'nikmasini shakllantiradi. Bu esa til o'rganish jarayonini nafaqat qiziqarli, balki samarali ham qiladi. Shuningdek, sun'iy intellekt yordamida ishlaydigan intellektual dasturlar o'quvchining individual darajasiga qarab shaxsiy o'quv rejasini taklif eta oladi. Bu orqali har bir o'quvchi o'z salohiyatidan kelib chiqqan holda o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladi. Xulosa qilib aytganda, raqamli texnologiyalardan foydalanish ingliz tili ta'limining yangi bosqichga ko'tarilishiga xizmat qiladi. U nafaqat o'quvchilarning bilim olish jarayonini yengillashtiradi, balki ularda mustaqil o'rganish ko'nikmasini rivojlantiradi va kelajakda global maydonda muvaffaqiyatli faoliyat yuritishlari uchun mustahkam zamin yaratadi. Masofaviy ta'lim va onlayn platformalardan foydalanish: Hozirgi kunda masofaviy ta'lim butun dunyo miqyosida eng samarali va talab yuqori bo'lgan ta'lim shakllaridan biriga aylanmoqda. Jahonning yetakchi universitetlari va nufuzli ta'lim muassasalari o'z talabalariga turli onlayn platformalar orqali imtiyozli dasturlar, masofaviy kurslar va qo'shimcha bilim olish imkoniyatlarini taqdim etmoqda. Bu jarayon, ayniqsa, chet tillarini o'rganishni istagan yoshlar uchun juda katta qulaylik yaratadi. Chunki masofaviy ta'lim orqali o'quvchi nafaqat til bilimini rivojlantiradi, balki turli madaniy muhit va yangi

bilimlar bilan tanishib, dunyoqarashini ham kengaytiradi. Shu bilan birga, masofaviy ta'limning yana bir muhim jihati — u nafaqat bilim olish imkoniyatini, balki turli yo'nalishlarda onlayn daromad topish imkoniyatini ham ochadi.

Zamonaviy raqamli dunyoda talabalar masofaviy ish o'rinlari, frilans xizmatlari va xalqaro onlayn loyihalarda ishtirok etish orqali ham tajriba, ham daromad orttirishlari mumkin. O'quvchilarni bunday imkoniyatlardan unumli foydalanishga yo'naltirish uchun ularga turli onlayn manbalardan foydalanish bo'yicha muntazam ko'rsatmalar berish, shuningdek, bir oylik amaliy mashg'ulotlar tashkil etish juda muhimdir. Bu ularning nazariy bilimlarini hayotiy amaliyot bilan uyg'unlashtirishga yordam beradi. Bundan tashqari, chet tillari o'qituvchilarini va tajribali mutaxassislarni jarayonga jalb etish orqali o'quvchilarning bilim darajasini yanada oshirish mumkin. Masalan, xorijda tahsil olayotgan yoki faoliyat yuritayotgan talaba va mutaxassislar bilan onlayn konferensiyalar tashkil etish o'quvchilar uchun kuchli motivatsiya manbai hisoblanadi. Bunday uchrashuvlarda o'quvchilar real tajriba, yo'l-yo'riq va amaliy maslahatlar olib, o'zlarining kelajakdagi ta'lim va kasbiy yo'nalishlarini to'g'ri belgilash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Xulosa qilib aytganda, masofaviy ta'lim zamonaviy jamiyat uchun nafaqat bilim olish, balki kelajak kasbiy faoliyatda muvaffaqiyatga erishishning ham samarali yo'lidir. Ushbu jarayonni to'g'ri yo'lga qo'yish orqali yosh avlodning bilim va tajribasi kengayib, ularning global maydonda raqobatbardosh shaxslar sifatida shakllanishiga mustahkam asos yaratiladi.